

การบำบัดรักษาทางกายชั้นถอนยา

การบำบัดรักษาชั้นถอนยา (Detoxification) เป็นวิธีการหนึ่งในกระบวนการที่จะช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดให้พ้นจากการเป็นทาสของยาเสพติด การบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกในการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกจะเป็นการบำบัดรักษาทางกายชั้นถอนยาโดยใช้ระยะเวลา 5 วัน และช่วงหลังเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจซึ่งใช้เวลา 5 วัน เช่นเดียวกัน การบำบัดรักษาทางกายชั้นถอนยานั้นทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกรักษาโดยการให้รับประทานยาสมุนไพรวันละ 1 ครั้ง ครั้งละประมาณ 25 - 30 ซี.ซี. รวมทั้งหมด 5 ครั้งก็หมดกระบวนการบำบัดรักษาทางกาย ระยะเวลาที่พระผู้ให้ความช่วยเหลือจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิด เพราะผู้ป่วยยังคงมีอาการอยากยาเสพติดอยู่ การใช้ยาสมุนไพรให้ผู้ป่วยรับประทานแล้วทำให้อาเจียนออกมาอย่างมากและในเวลากลางคืนยังมีการให้ยาสมุนไพรชนิดเม็ดอีกเพื่อให้ถ่ายท้อง โดยชี้ให้เห็นว่าเป็นวิธีการถอนรากถอนโคนยาเสพติดที่อยู่ในร่างกายให้หมดไปประกอบกับความเชื่อในศาสนาและสัจจะที่ได้ให้ไว้ต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่นับถือเป็นหลักยึดทางจิตใจ ระยะเวลาถอนยานี้ผู้ป่วยจะอาเจียนออกมาอย่างมากทำให้อาเจียนร่างกายทรุดโทรมมาก ผู้ให้การบำบัดรักษาต้องดูแลอย่างใกล้ชิดจนกว่าจะพ้นระยะการบำบัดรักษาทางกาย 5 วันไปแล้ว ร่างกายของผู้ป่วยติดยาเสพติดจึงจะค่อยฟื้นตัว ในระยะการบำบัดรักษาทางกายชั้นถอนยานั้น ผลที่เกิดขึ้นต่อผู้ป่วยติดยาเสพติดมีรายละเอียดดังนี้

ก่อนที่จะนำผู้ป่วยติดยาเสพติดไปรับสัจจะเพื่อรับประทานยาสมุนไพรนั้นก็จะมีการทดสอบความตั้งใจจริงในการเข้ามารับการบำบัดรักษาเป็นครั้งที่ 2 คือเมื่อทางสำนักสงฆ์ได้รับเข้าทำการรักษาแล้ว พระผู้มีหน้าที่จะนำผู้ป่วยติดยาเสพติดไปนั่งพักผ่อนอยู่ในเขค เรือนบำบัด (เรือนเฮ) เพื่อรอรับสัจจะซึ่งการนั่งรอนี้ก็เป็น การทดสอบความตั้งใจอีกครั้งหนึ่งนั่นเอง เพราะทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกถือว่าการบำบัดรักษาจะมีผลสัมฤทธิ์เพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ

จิตใจของผู้ป่วยด้วย จากผลการศึกษาค้างนี้พบว่า ในช่วงระยะเวลาระหว่างการทดสอบจิตใจ ครั้งแรกกับครั้งที่สองนี้ โดยเว้นระยะเวลาห่างกันประมาณ 5 - 6 ชั่วโมง ผู้ป่วยศึกษาเสพ ศึกษาได้เปลี่ยนความตั้งใจและความรู้สึกไปมากนัก ส่วนใหญ่ก็ยังยืนยันตามเดิมเหมือนที่ได้ทดสอบครั้งแรกถึงได้กล่าวไว้แล้วในตารางที่ 20 การทดสอบครั้งนี้ก็เช่นกัน ปรากฏว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความมั่นใจในการมานั่งรอเพื่อเข้ารับรักษามีร้อยละ 54.92 ซึ่งมีมากกว่าการทดสอบครั้งแรกเล็กน้อย การที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นเช่นนี้ก็คงจะเป็นเพราะเมื่อผู้ป่วยเข้าไปนั่งรอในเขตรอรับบำบัดก็ได้เห็นผู้ป่วยที่มารับการบำบัดรักษาอยู่ก่อนแล้วมีความเป็นอยู่สนุกสนานร่าเริง ไม่เห็นว่าจะทรมาณเลยและผู้ป่วยบางคนก็มีเพื่อนที่รู้จักสนิทสนมกัน ความตั้งใจที่จะรักษาก็มีมากขึ้น ส่วนจำนวนผู้ป่วยที่เห็นว่าทรมาณและอยากกลับบ้านนั้นก็มีจำนวนลดลงจากการทดสอบครั้งแรกคือมีเพียงร้อยละ 2.46 เท่านั้น ส่วนรายละเอียดต่าง ๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 25 แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกับการทดสอบครั้งแรก เพียงแต่การทดสอบครั้งที่สองนี้ผู้ป่วยจะมีความรู้สึกไปในทางบวกเพิ่มมากขึ้นอีกเล็กน้อย

ตารางที่ 25

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศึกษาเสพศึกษาจำแนกตามความรู้สึกขณะนั่งรอรับสัจจะในบริเวณเรือนบำบัด สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึก	ร้อยละ	จำนวน
ทรมาณมากอยากกลับบ้าน	2.46	3
ใจหนึ่งอยากกลับบ้านอีกใจหนึ่งอยากรักษา	9.02	11
เฉย ๆ ไม่มีความรู้สึกอะไร	33.61	41
เห็นผู้ป่วยเก่าแล้วมีความมั่นใจในการรอรักษา	54.92	67
รวม	100.00	122

เมื่อถึงเวลารับสัจจะครั้งแรก พระผู้มีหน้าที่จะนำผู้ช่วยศิกยาเสพติดไปรับสัจจะ
ณ ศาลาโปรกสถานที่รับสัจจะ สัจจะถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการบำบัตริรักษาของสำ
นักสงฆ์ถ้ำกระบอก ซึ่งจะมีผลต่อการบำบัตริรักษามากถึง 70 เปอร์เซ็นต์¹ ฉะนั้นการรับสัจจะ
ของผู้ช่วยศิกยาเสพติดจึงต้องกระทำทุกคนก่อนที่จะเข้ารับการบำบัตริรักษาและรับประทานยา
สมุนไพรร หากผู้ใดไม่รับสัจจะหรือรับสัจจะไม่ได้ก็จะไม่มีสิทธิ์ในการเข้ารับการบำบัตริรักษา
ดังนั้นจิตใจของผู้เข้ารับการบำบัตริรักษาก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากในการรับสัจจะ สัจจะ
จะมีผลเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับความเชื่อถือของผู้นั้น จากการศึกษาพบว่า ขณะที่ผู้ช่วยเข้ารับ
สัจจะนั้นมีร้อยละ 55.74 สภาพจิตใจอยู่ในสภาพปกติ และอีกร้อยละ 44.26 สภาพจิตใจ
ยึกยิมันอยู่ในสัจจะเป็นอย่างมาก ส่วนผู้ที่มีสภาพจิตใจไม่ปกติคือไม่รู้เรื่องอะไรเลยหรือยัง
สลิ้มสลือในขณะรับสัจจะนั้นไม่มีเลย ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ว่า ขณะรับสัจจะพระผู้มีหน้าที่ในการ
รับสัจจะจะเป็นผู้สังเกตว่าผู้ช่วยคนใดมีสภาพจิตใจเป็นอย่างไร ถ้าเห็นว่าผู้ใดอยู่ในสภาพ
ที่ยังไม่ปกติก็จะยังไม่ให้รับสัจจะจะให้นั่งรอรออยู่นานกว่า เขาจะอยู่ในสภาพปกติเสียก่อนแล้วจึง
จะให้รับสัจจะได้

ตารางที่ 26

อัตราส่วนร้อยละของผู้ช่วยศิกยาเสพติดจำแนกตามสภาพจิตใจขณะรับสัจจะ
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

สภาพจิตใจ	ร้อยละ	จำนวน
ปกติ	55.74	68
สลิ้มสลือ ไม่รู้เรื่องอะไรเลย	-	-
จิตใจยึกยิมันในคำสัจจะ	44.26	54
รวม	100.00	122

¹พระอาจารย์จำรูญ ปานจันทร์. หัวหน้าสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก. สัมภาษณ์.
กุมภาพันธ์ 2521.

ดังที่กล่าวแล้วว่าสัจจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดในการบำบัดรักษา ฉะนั้นความเชื่อของผู้ป่วยต่อสัจจะก็จะเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อสัจจะมาก สัจจะจะจะไม่มีความหมายเลยถ้าหากว่าความเชื่อต่อสัจจะไม่มี แต่จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า สถานที่รับสัจจะจัดไว้อย่างมีความศักดิ์สิทธิ์ ก่อนที่จะรับสัจจะก็มีการจุกฐูปมีกลิ่นกระจาย มีพระพุทธรูปเป็นที่ยึดมั่นในการให้สัจจะ ผู้ที่มีจิตใจปกติก็ยอมที่จะเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นศรัทธายิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยติดยาเสพติดบางคนที่มีประสบการณ์กับเพื่อนที่มารับการรักษาและผลที่เกิดขึ้นจากการฝึกสัจจะที่ให้ไว้ จึงทำให้เขามีความเชื่อและศรัทธาต่อสัจจะมาก ทำให้เขาเตรียมใจมาแล้วในการรับสัจจะ จากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในสัจจะมากมีถึงร้อยละ 66.39 รองลงมาก็คือเชื่อบ้างแต่ไม่มากนักมีร้อยละ 25.41 ที่มีความรู้สึกเฉย ๆ มีร้อยละ 4.92 และผู้ที่ยังไม่แน่ใจมีเพียงร้อยละ 3.28 ส่วนผู้ที่ไม่เชื่อในสัจจะเลยนั้นไม่มีเลย ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามความเชื่อต่อสัจจะ
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความเชื่อต่อสัจจะ	ร้อยละ	จำนวน
ศรัทธาเชื่อมั่นในสัจจะมาก	66.39	81
เชื่อบ้างแต่ไม่มากนัก	25.41	31
เฉย ๆ ไม่มีความรู้สึกอะไร	4.92	6
ไม่แน่ใจ	3.28	4
ไม่เชื่อในสัจจะเลย	-	-
รวม	100.00	122

จะเห็นว่าผู้ป่วยที่มีความศรัทธาเชื่อมั่นในสัจจะอย่างมากจะมีเปอร์เซ็นต์สูง ส่วนผู้ที่เชื่อบ้างแต่ไม่มากนักหรือผู้ป่วยที่มีความรู้สึกเฉย ๆ เมื่อเข้าไปอยู่ในเรือนบำบัดและได้พูดคุยกับผู้ป่วยคนอื่น ๆ ทำให้ทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสัจจะและประกอบกับสถานที่บำบัดเป็นสำนักสงฆ์ที่มีพระคอยกระตุ้นเตือนอยู่ตลอดเวลาในเรื่องสัจจะ จึงทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้เชื่อมั่นในสัจจะมากในเวลาต่อมา ซึ่งความเชื่อในสัจจะนี้เองจะเป็นสิ่งที่คอยกระตุ้นเตือนผู้ป่วยอยู่ตลอดเวลาทั้งในขณะที่ทำการบำบัดรักษาและเมื่อออกจากสำนักสงฆ์ไปแล้ว

การบำบัดรักษาทางกายชั้นถอนยานั้นทางสำนักสงฆ์ถ้ากระบอกได้ใช้ยาสมุนไพรเพียงอย่างเดียวจะไม่ใช้ยาแผนปัจจุบันเลย เมื่อรับสัจจะเสร็จเรียบร้อยแล้วพระก็จะนำผู้ป่วยไปรับประทานยาสมุนไพรครั้งแรก ซึ่งผู้ป่วยยังไม่ทราบว่าฤทธิ์ของยาสมุนไพรเป็นอย่างไรบ้างหรือจะทราบบ้างก็เพียงคำบอกเล่าเท่านั้น เมื่อรับประทานยาสมุนไพรครั้งแรกผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกเป็นไปในทางบวกแต่ตัวเลขที่ออกมายังไม่เด่นชัดนัก ผู้ป่วยที่เชื่อว่าจะสามารถรักษาให้หายได้แน่นอนมีร้อยละ 36.06 ผู้ป่วยที่เชื่อว่าน่าจะรักษาให้หายได้มีร้อยละ 25.41 ส่วนผู้ป่วยกลุ่มที่ยังมีความรู้สึกเฉย ๆ รับประทานยาตามที่กำหนดให้มีร้อยละ 30.33 ส่วนกลุ่มที่ไม่แน่ใจว่าจะรักษาให้หายได้และไม่เชื่อว่ารักษาให้หายได้มีร้อยละ 3.28 และร้อยละ 4.92 ตามลำดับ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 28 ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ก่อนการรับประทานยาสมุนไพรครั้งแรกนั้นร่างกายของผู้ป่วยยังมีความต้านทานการอาเจียนอยู่และยังไม่เคยรู้สึกของยามาก่อน ประกอบกับก่อนรับประทานยาสมุนไพรมีพี่เลี้ยงและเพื่อน ๆ ที่ผ่านการรับประทานยาสมุนไพรไปแล้วมาช่วยเหลือและร้องเพลงเชียร์ให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา ผู้ป่วยจึงมีความเต็มใจที่จะรับประทานยาสมุนไพรกันทุกคน ส่วนผู้ป่วยที่มีความรู้สึกเฉย ๆ ก็ยังมีอยู่ แต่เมื่อรับประทานยาสมุนไพรครั้งต่อ ๆ ไปความรู้สึกของเขาก็จะเปลี่ยนไปด้วย

ตารางที่ 28

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทที่ขาดความรู้สึกลำเอียงเมื่อรับประทาน
ยาสมุนไพรครั้งแรก สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึกลำเอียง	ร้อยละ	จำนวน
ไม่เชื่อว่าจะสามารถรักษาให้หายได้	4.92	6
ไม่แน่ใจว่าจะรักษาให้หายได้	3.28	4
เฉย ๆ ยังไม่มีความรู้สึกอะไร	30.33	37
เชื่อว่ารักษาให้หายได้	25.41	31
เชื่อมั่นว่าสามารถรักษาหายได้แน่นอน	36.06	44
รวม	100.00	122

การรับประทานยาสมุนไพรในวันที่ 2 นั้น เนื่องจากผู้ป่วยได้รู้ฤทธิ์ของยาสมุนไพรในวันแรกแล้วว่าเป็นอย่างไร และประกอบกับร่างกายของผู้ป่วยยังอ่อนเพลียอยู่กับการที่เสียพลังในการอาเจียนอย่างมาก ทั้ง ๆ ที่เขามีความเชื่อในคุณภาพของยาว่าสามารถที่จะถอนรากถอนโคนพิษยาเสพติดได้ แต่ส่วนมากผู้ป่วยจะมีความรู้สึกไม่ยอมรับประทานอีก มีบางรายผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์หลังจากการรับประทานยาสมุนไพรวันแรกเขาจะกล่าวท่านองว่า จะไม่ยอมรับประทานยานี้อีกแล้ว โดยจะขอรับประทานยาชนิดเม็ดแทน แต่ตามระเบียบของสำนักสงฆ์ถ้ากระบอก เมื่อผู้ป่วยรับสัจจะเข้ารับการบำบัดรักษาแล้วจะต้องรับประทานยาสมุนไพรจนครบตามที่กำหนดทุกคน จะไม่มีผู้ใดมีอภิสิทธิ์ใด ๆ ต่อระเบียบนี้ การรับประทานยาสมุนไพรในวันที่ 2 นี้จึงเป็นการยุ่งยากมาก พระผู้มีหน้าที่ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยที่ไม่อยากรับประทานแต่ก็จำใจรับประทานเพราะอยากหายมีมากที่สุดคือร้อยละ 35.25 รองลงมาร้อยละ 24.59 จะสะอิดสะเอียนไม่ยอมรับประทานถ้าหากหลีกเลี่ยงได้ก็จะหลีกเลี่ยง ผู้ป่วยที่รู้สึกเฉย ๆ มีร้อยละ 2.46 ส่วนผู้ที่เต็มใจรับประทานอย่างยิ่งมีร้อยละ 37.70 ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 29

ตารางที่ 29

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศึกษาเสพติดจำแนกตามความรู้สึกเมื่อรับประทานยาสมุนไพรวันที่ 2 สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึกเมื่อรับประทานยาวันที่ 2	ร้อยละ	จำนวน
สะอิดสะเอียนไม่ยอมรับประทานถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็จะเลี่ยง	24.59	30
ไม่ยอมรับประทานแต่ก็จำใจรับประทานเพราะอยากหาย	35.25	43
เฉย ๆ ให้รับประทานก็รับประทาน	2.46	3
เต็มใจรับประทานเพราะอยากหายจากการศึกษา	22.13	27
เต็มใจและอยากรับประทานอย่างยิ่ง	15.57	19
รวม	100.00	122

จะเห็นว่า การรับประทานยาสมุนไพรในวันที่ 2 นี้ ผู้ป่วยศิกยาเสพตึกที่รู้ฤทธิ์ของยาสมุนไพรแล้วจะไม่อยากรับประทานและสะอึกสะเอียนต่อยาสมุนไพรมีเปอร์เซ็นต์ที่น่าสนใจมาก จากการสัมภาษณ์และสังเกตพบว่า ผู้ป่วยศิกยาเสพตึกบางคนกลัวยาสมุนไพรมาก ถ้าหากว่าเขาหลบหนีไค้ก็จะหลบหนีออกไปทันทีด้วยความกลัวในการอาเจียนและการคลื่นไส้ในขณะที่รับประทานยาสมุนไพร เพื่อให้เอาเจียนออกมา พระก็ได้พยายามผูกปลอบใจให้เห็นถึงผลของการบำบัดรักษาที่จะไค้ในที่สุด และพยายามนำความร้ายแรงของพิษร้ายยาเสพตึกมาเปรียบเทียบกับเกิดความมานะที่จะเอาชนะความกลัวยาสมุนไพรให้หมดไป ประกอบกับในขณะที่รับประทานยาสมุนไพรทุกครั้งจะมีพี่เลี้ยงมาคอยให้ความช่วยเหลืออย่างมากและทุกคนต่างก็ร้องเพลงเชียร์ให้กำลังใจอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเนื้อร้องของเพลงก็จะเป็นสิ่งกระตุ้นเตือนใจและมีอิทธิพลต่อผู้ป่วยด้วย ผู้ป่วยทุกคนจะสามารถร้องเพลงเหล่านั้นได้ และจะเป็นสิ่งที่คอยเตือนให้เขาระลึกตัวอยู่ตลอดเวลา จึงสามารถทำให้ผู้ป่วยทุกคนมีกำลังใจรับประทานยาสมุนไพร เอาชนะความกลัวฤทธิ์ยาสมุนไพรได้ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้ที่พยายามหลบหนีออกไปบ้างเหมือนกันแต่ก็มีเปอร์เซ็นต์ที่น้อยมากและส่วนมากจะหลบหนีออกไปไม่พ้นทั้งนี้ เพราะว่าบริเวณแถบนั้นชาวบ้านต่างให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกเป็นอย่างมาก หากมีผู้ใดหลบหนีออกไป ชาวบ้านก็จะช่วยกันตามตัวกลับมาให้ได้ และอีกประการหนึ่งรถยนต์โดยสารแถบนั้นจะไม่ยอมรับผู้โดยสารที่แต่งกายด้วยชุดของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

เมื่อผู้ป่วยติดยาเสพติดเข้ารับการรักษาครบ 5 วันก็เป็นการสิ้นสุดการบำบัดรักษาทางกายชั้นตอนยาโดยการรับประทานยาสมุนไพร จากการสังเกตผู้ป่วยจะมีความรู้สึกดีใจและสบายใจอย่างมากที่ผ่านการรับประทานยาสมุนไพรไปอย่างเรียบร้อยไม่ต้องนำมาวิตกกังกับการรับประทานยาสมุนไพรอีก จากการศึกษาความรู้สึกของผู้ป่วยที่ผ่านการรับประทานยาสมุนไพรครั้งสุดท้ายไปแล้วนั้น ความรู้สึกของผู้ป่วยจะมีดังนี้ ร้อยละ 32.79 จะเต็มใจรับประทานยาสมุนไพร ร้อยละ 19.67 จะเต็มใจและอยากรับประทานอย่างยิ่ง ร้อยละ 22.13 จะมีความรู้สึกเฉย ๆ รับประทานตามที่กำหนดให้ และผู้ป่วยที่ยังมีความสะอึกสะเอียนไม่อยากจะรับประทานและผู้ป่วยที่รับประทานด้วยความจำใจมีจำนวนลดน้อยลงกว่าระยะรับประทานครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ดังตัวเลขแสดงรายละเอียดในตารางที่ 30 และจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกสบายใจอย่างมากเมื่อผ่านกระบวนการขั้นนี้แล้วบางคนถึงกับพูดทว่าองว่า ชีวิตนี้เขาจะไม่ตายอีกต่อไปแล้ว มีความมั่นใจในตัวเองและคิดถึงอนาคตของตัวเองมากขึ้น รู้สึกดีใจที่เขาได้ตัดสินใจมารับการบำบัดรักษา

ตารางที่ 30

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามความรู้สึกเมื่อรับประทานยาสมุนไพรวันที่ 5 สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึกเมื่อรับประทานยาวันที่ 5	ร้อยละ	จำนวน
เบื่อสะอึกสะเอียนไม่อยากจะรับประทานถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็จะหลีกเลี่ยง	11.48	14
ไม่อยากจะรับประทาน แต่ก็จำใจรับประทาน	13.93	17
เฉย ๆ รับประทานตามที่กำหนดให้	22.13	27
เต็มใจรับประทาน	32.79	40
เต็มใจรับประทานและอยากรับประทานอย่างยิ่ง	19.67	24
รวม	100.00	122

อาการของผู้ศึกษา สพฤติในระหว่างการบำบัดรักษาทางกายนั้นต่างก็มีลักษณะอาการต่าง ๆ กันไปแล้วแต่ละบุคคลและปัญหาของเขาก่อนที่มารับการบำบัดรักษา อาการที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในระหว่างการบำบัดคือ อาการหงุดหงิด มีร้อยละ 28.35 ที่รองลงมาก็ได้แก่ อาการกระวนกระวายมีร้อยละ 20.62 และอาการอื่น ๆ กระจายกันไปดังแสดงในตารางที่ 31 ส่วนผู้ที่ไม่มีอาการใดเลยในระยะบำบัด 5 วันแรกมีร้อยละ 8.25 อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ป่วยในขณะบำบัดรักษานั้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะแก้ด้วยการอาบน้ำ จากการสังเกตจะเห็นว่าผู้ป่วยจะอาบน้ำกันอยู่ตลอดเวลาทั้งกลางวันและกลางคืน แต่ละคนจะอาบน้ำวันละหลาย ๆ ครั้ง จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยพบว่า น้ำจะช่วยเขาได้อย่างมาก เมื่อเกิดอาการหงุดหงิด กระวนกระวาย หรืออาการอื่น ๆ ความเย็นจากน้ำจะช่วยผ่อนคลายอาการเหล่านี้ได้อย่างมาก

ตารางที่ 31

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามอาการในระยะบำบัดทางกาย
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

อาการ	ร้อยละ	จำนวน
เฉยเมยเบื่อหน่าย	7.73	15
หงุดหงิด	28.35	55
โกรธง่าย	3.09	6
กระวนกระวาย	20.62	40
เบื่อโลกอยากตาย	5.15	10
ซึมเศร้าร้องไห้บ่อย	1.03	2
วิตกกังวล	8.25	16
จิตใจฟุ้งซ่าน	11.86	23
ก้าวร้าว	0.52	1
ปวดเมื่อย	5.15	10
ไม่มีอาการเหล่านี้เลย	8.25	16
รวม	100.00	194*

* ผู้ตอบคนหนึ่งตอบได้หลายคำตอบ

เมื่อผ่านการบำบัดรักษา 5 วันแรก ผู้ป่วยติดยาเสพติดต่างก็มีความรู้สึกมั่นใจต่อผลของการบำบัดรักษามากขึ้น แต่ก็ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ในกระบวนการบำบัดรักษา เพราะที่ผ่านมานั้นเป็นแต่เพียงรักษาทางกายเท่านั้น เมื่อผ่านระยะนี้ผู้ป่วยต่างก็ให้ความเห็นต่อวิธีการบำบัดรักษาและผลที่คิดว่าจะได้ จากการศึกษาถึงความรู้สึกต่อวิธีการบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ ถ้ากระบอกพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะพอใจในวิธีการบำบัดรักษา มีจำนวนมากถึงร้อยละ 95.08 ส่วนผู้ป่วยที่ไม่พอใจนั้นมีเพียงร้อยละ 4.92 เท่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 32

ตารางที่ 32

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามความรู้สึกต่อวิธีการบำบัดรักษา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึกต่อวิธีการบำบัดรักษา	ร้อยละ	จำนวน
พอใจ	95.08	116
ไม่พอใจ	4.92	6
รวม	100.00	122

จากการที่ผู้ป่วยติดยาเสพติดส่วนมากมีความพอใจในวิธีการบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก จึงทำให้ผู้ป่วยกลุ่มนี้ต่างก็มีความรู้สึกต่อผลของการบำบัดรักษาครั้งนี้เป็นไปในทางบวกเป็นอย่างมาก จากตัวเลขในตารางที่ 33 แสดงถึงผลการบำบัดรักษาเมื่อผ่าน 5 วันแรก จะเห็นว่ามีผู้ป่วยที่เชื่อว่าการบำบัดรักษาครั้งนี้สามารถเลิกได้แน่นอนมีร้อยละ 59.84 ผู้ป่วยที่เชื่อว่าเลิกได้มีร้อยละ 22.13 และผู้ป่วยที่เชื่อว่าพอจะเลิกได้มีร้อยละ 9.84 และถ้ารวมผู้ป่วยทั้ง 3 กลุ่มนี้เข้าด้วยกันเป็นกลุ่มที่มีความเชื่อต่อผลการบำบัดรักษาครั้งนี้ ในทางบวกก็จะมถึงร้อยละ 91.81 ส่วนผู้ป่วยที่เห็นว่าเลิกไม่ได้มีเพียงร้อยละ 0.82 เท่านั้น ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 33

ตารางที่ 33

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามความรู้สึกต่อผลการบำบัด
เมื่อผ่านการรักษา 5 วันแรก สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ.2521

ความรู้สึกต่อผลการรักษา	ร้อยละ	จำนวน
เชื่อว่าเลิกได้แน่นอน	59.84	73
เชื่อว่าเลิกได้	22.13	27
เชื่อว่าพอจะเลิกได้	9.84	12
ไม่แน่ใจ	7.38	9
คิดว่าเลิกไม่ได้	0.82	1
รวม	100.00	122

จากตัวเลขในตารางที่ 33 ถ้ามองกลับไปดูตัวเลขเกี่ยวกับความมั่นใจในการมารับ
การบำบัดรักษาในตารางที่ 20 และตารางที่ 25 จะเห็นว่า ตัวเลขต่างมีความสัมพันธ์กัน
อย่างมาก ผู้ที่มีความมั่นใจจะมีความรู้สึกที่ตนสามารถเลิกยาเสพติดได้แน่นอน เป็นต้น

ส่วนฤทธิ์ของยาสมุนไพรที่ผู้ป่วยนิยมเรียกยาสมุนไพรว่า "ยาศักดิ์" นั้น ผู้ป่วยที่ผ่านการรักษามาแล้ว 5 วัน ย่อมที่จะทราบอย่างใดจากประสบการณ์ของตนเอง จากการสังเกต ผู้ป่วยส่วนมากมารับประทานยาสมุนไพรในวันที่ 2 และวันที่ 3 ส่วนใหญ่จะมีความเห็นตรงกันว่า ยาสมุนไพรมีฤทธิ์รุนแรงมาก เพราะในระยะนี้ร่างกายของผู้ป่วยกำลังทรุดโทรมอย่างมาก ประกอบกับการรับประทานอาหารไม่ค่อยได้ จึงมีความกลัวยาสมุนไพรกันมาก แต่เมื่อรับประทานยาจนครบ 5 วัน ร่างกายก็จะค่อย ๆ ดีขึ้นตามลำดับ ความรู้สึกของผู้ป่วยต่อยาสมุนไพร จึงเปลี่ยนไปด้วย จากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 60.66 เห็นว่า ยาดีเหมาะกับการรักษา ร้อยละ 25.41 เห็นว่ายารุนแรงเกินไป และร้อยละ 13.93 ยังไม่เชื่อว่าคุณภาพของยาจะรักษาให้หายจากการติดเชื้อเสพติดได้ จากการศึกษาของผู้ป่วยกลุ่มหลังนี้ เขาจะไม่เชื่อในคุณภาพของยาสมุนไพรแต่เขาจะมีความเชื่อว่าการรักษาให้หายได้นั้นเป็นเพราะสัจจะและจิตใจของผู้ป่วยมากกว่า

ตารางที่ 34

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดเชื้อเสพติดจำแนกตามความรู้สึกต่อคุณภาพของยา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

คุณภาพของยาสมุนไพร	ร้อยละ	จำนวน
รุนแรงเกินไป	25.41	31
ดี เหมาะกับการรักษา	60.66	74
ไม่เชื่อว่าจะมีคุณภาพรักษาให้หายได้	13.93	17
รวม	100.00	122

การฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจ

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลของการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดชี้ให้เห็นว่าการติดยาเสพติดเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ (Deviant behavior) ซึ่งยากที่จะบำบัดรักษาให้หายขาดได้ เพราะเมื่อหายจากการติดยาเสพติดและออกไปจากสถานบำบัดรักษาแล้ว ผู้ติดยาเสพติดส่วนมากมักจะกลับไปเสพยาเสพติดอีก การที่คนป่วยหันไปหายาเสพติดอื่นนั้นเป็นเหตุผลทางจิตวิทยามากกว่าทางสรีรวิทยา¹ ผู้ติดยาเสพติดนั้นมีประสบการณ์มาช้านานในเรื่องการใช้ยาเสพติด และการคบเพื่อนฝูงที่สนิทสนมกันบางครั้งก็ใช้ยาเสพติดเป็นสื่อในการรวมกลุ่ม ถ้าไม่เสพยาเสพติดเหมือนกับเพื่อนในกลุ่มก็จะเข้ากับเขาไม่ได้ ทำให้มีความว่าเหว หรือความไม่มั่นคงทางจิตใจเกิดขึ้นอย่างมาก ซึ่งเขาจะทนไม่ได้ จึงต้องหันไปใช้ยาเสพติดเพื่อให้เข้ากับเพื่อน ๆ ได้² ประกอบกับผู้ติดยาเสพติดบางคนก็มีปัญหาในชีวิตที่ไม่สามารถแก้ได้ มีความกลัดกลุ้มใจจึงต้องหันไปหายาเสพติดมาบำบัดอาการดังกล่าว ผู้มีหน้าที่ในการแก้ปัญหานี้จึงต้องมีความเสียสละอย่างมาก ต้องมีความเข้าใจในตัวผู้ติดยาเสพติด เพราะผู้ติดยาเสพติดเป็นผู้ที่ป่วยทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ขาดการยอมรับปัญหาและความล้มเหลวของตนเอง³

ดังนั้นนอกจากการบำบัดรักษาทางกายให้กับผู้ป่วยติดยาเสพติดแล้ว สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งขั้นต่อไปคือ การบำบัดรักษาทางจิตใจหรือการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้เสริมสร้างกำลังใจให้ผู้ป่วยมีจิตใจที่เข้มแข็งที่จะเลิกยาเสพติดได้ สามารถออกไปใช้ชีวิตใน

¹ประสาท หลักศิลา, ปัญหาสังคม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2508), หน้า 117.

²Paul H. Landis, Social Problems (New York: Lippincott Company, 1959), p. 31.

³Tommie L. Duncan, Understanding and Helping the Narcotic Addict (Englewood Clilfs N.J.: Prentice-Hall Inc., 1963), pp.73-77.

สังคมทั่วไปได้อย่างมีความมั่นใจโดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติดอีก ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกได้มอง
เห็นถึงความสำคัญในชั้นตอนนี้มาก ผู้ป่วยติดยาเสพติดทุกคนที่เข้ารับการรักษาที่สำนัก
สงฆ์ถ้ำกระบอกแห่งนี้จึงต้องอยู่เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจเป็นเวลาอย่างน้อย 5 วัน หรือ
หากผู้ป่วยคนใดจะสมัครอยู่ต่อเพิ่มอีกก็ได้ เมื่อผู้ป่วยติดยาเสพติดอยู่ครบ 5 วันต่อจากการ
บำบัดรักษาทางกาย ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกถือว่าสิ้นสุดกระบวนการบำบัดรักษาที่ทุกคนจะ
ต้องบำบัดรักษา ระยะเวลาจึงเป็นระยะที่น่าสนใจมาก เพราะเราจะได้ทราบถึงผลของการบำบัด
ว่าได้ผลเพียงใด จากการศึกษาได้รายละเอียดดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ป่วยติดยาเสพติดในการบำบัดรักษาครั้งนี้ถึงผลของการบำบัด
รักษานั้นว่าจะมีอาการและจิตใจเกี่ยวข้องหรือไม่นั้น ผู้ป่วยติดยาเสพติดส่วนใหญ่ถึงร้อยละ
64.75 บอกว่าการบำบัดรักษาครั้งนี้มีอาการและจิตใจเกี่ยวข้องกับการบำบัดรักษามาก ร้อย
ละ 27.87 บอกว่า อาการและจิตใจเกี่ยวข้องบ้าง และอีกร้อยละ 7.38 บอกว่าไม่เกี่ยว
ข้องเลย ดังแสดงในตารางที่ 35 จะเห็นว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เห็นว่าการบำบัดรักษาครั้งนั้น
อาการและจิตใจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการบำบัดรักษา

ตารางที่ 35

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามการรักษาเกี่ยวข้องกับ
อาการและจิตใจ สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

อาการและจิตใจ	ร้อยละ	จำนวน
เกี่ยวข้องกันมาก	64.75	79
เกี่ยวข้องบางอย่าง	27.87	34
ไม่เกี่ยวข้องกันเลย	7.38	9
รวม	100.00	122

อาการของผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทเมื่อเสร็จสิ้นการบำบัดรักษาทั้งทางร่างกายและทางจิตใจแล้วจะเห็นว่าร่างกายของผู้ป่วยจะคืนสภาพปกติและแข็งแรงมีกำลังขึ้นกว่าเดิมมากจากการศึกษาเปรียบเทียบกับอาการที่เกิดขึ้นแก่ผู้ป่วยในขณะบำบัดรักษาทางกายดังแสดงในตารางที่ 31 แล้วนั้น จะเห็นว่าเมื่อเสร็จการบำบัดรักษา อาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตอนแรกจะหายไปเป็นส่วนมาก ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่รักษาเสร็จแล้วจะไม่มีอาการใด ๆ เลย มีจำนวนมากถึงร้อยละ 63.08 นอกจากนั้นก็ยังมีอาการอื่น ๆ บ้างเล็กน้อย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 36 นี้แสดงให้เห็นว่าการบำบัดรักษาครั้งนี้สามารถทำให้อาการต่าง ๆ เช่น หงุดหงิด ปวดเมื่อย ก้าวร้าว และอื่น ๆ ได้หายไปด้วย ซึ่งอาการเหล่านี้เกิดขึ้นในระยะบำบัดทางกายเพราะร่างกายต้องขาดยาเสพติดที่เขาเคยชินกับมันอยู่ เมื่อมาถึงระยะนี้แสดงว่าผู้ป่วยไม่ต้องการยาเสพติดมาบำบัดอาการเหล่านี้อีกแล้ว

ตารางที่ 36

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทจำแนกตามอาการขณะเสร็จการรักษา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

อาการ	ร้อยละ	จำนวน
เบื่อหน่าย	11.54	15
หงุดหงิด	7.69	10
โกรธง่าย	0.77	1
กระวนกระวาย	3.85	5
เบื่อโลก	0.77	1
ซึมเศร้า	2.31	3
วิตกกังวล	6.15	8
จิตใจฟุ้งซ่าน	3.85	5
ก้าวร้าว	-	-
ปวดเมื่อย	-	-
ไม่มีอาการเหล่านี้เลย	63.08	82
รวม	100.00	130*

* ผู้ตอบหนึ่งคนตอบได้หลายคำตอบ

สุขภาพร่างกายของผู้ป่วยจิตวิทยา สพฤตติที่ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งร่างกายและทางจิตใจแล้วจะเห็นว่าร่างกายของผู้ป่วยจะคืนสู่สภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก จะเห็นได้จากการเปรียบเทียบคุณภาพขณะที่ผู้ป่วยมารับการบำบัดรักษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 22 แล้วนั้น จะเห็นว่าสุขภาพร่างกายของผู้ป่วยดีขึ้นมาก ร้อยละ 55.74 จะมีร่างกายที่แข็งแรงปกติ และร้อยละ 37.70 จะมีร่างกายแข็งแรงปานกลาง ส่วนผู้ที่ร่างกายยังไม่แข็งแรงมีเพียงร้อยละ 6.56 ดังแสดงในตารางที่ 37 สุขภาพร่างกายนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้ป่วยจิตวิทยา สพฤตติพบว่า หลังจากการบำบัดรักษาทางกาย 5 วันแล้ว ผู้ป่วยจะเริ่มรับประทานอาหารได้มากขึ้น หิวบ่อย และประกอบกับความสบายใจที่ผ่านการบำบัดรักษาทางกายมาแล้ว ร่างกายของเขาจึงค่อย ๆ ดีขึ้นตามลำดับ และจากการที่ผู้วิจัยได้พบผู้ป่วยที่รักษาเสร็จแล้วและได้กลับไปบ้านของเขาแล้วนั้น ได้กลับมาเยี่ยมสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก จะเห็นว่าสุขภาพร่างกายของเขาแข็งแรงสมบูรณ์มาก ผิดกันมากกับตอนที่เขามารับการบำบัดรักษา

ตารางที่ 37

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยจิตวิทยา สพฤตติจำแนกตามสุขภาพหลังการบำบัดรักษา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

สุขภาพ	ร้อยละ	จำนวน
แข็งแรงปกติ	55.74	68
ปานกลาง	37.70	46
ไม่แข็งแรง	6.56	8
รวม	100.00	122

เมื่อผู้ป่วยมาพบรักษาครบ 10 วัน สภาพร่างกายและสภาพจิตใจก็ดีขึ้นก็ยอมที่จะทำ
ให้ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ คีขึ้นด้วย ถึงระยะนี้ผู้ป่วยจะคิดถึงชีวิตอนาคตของเขามากขึ้น
จากการศึกษาถึงความรู้สึกต่อตนเองในขณะนี้เห็นว่าแตกต่างกันกับเมื่อถามความรู้สึกอัน
เดียวกันนี้ในวันแรกเข้ามารับการบำบัดรักษา เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วจะเห็นว่าผู้ป่วย
จะมีความรู้สึกนึกคิดไปทางบวกเป็นส่วนมาก เช่น ร้อยละ 50.82 จะมีความมั่นใจในตนเอง
ร้อยละ 18.03 จะมีเป้าหมายในอนาคต และร้อยละ 18.03 รู้สึกอบอุ่นใจในชีวิต และรู้สึก
สบายใจร้อยละ 0.82 เมื่อรวมกันแล้วจะเห็นว่าผู้ป่วยที่มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ดีมีมาก
ถึงร้อยละ 87.70 ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 38 ส่วนความรู้สึกในทางที่ไม่ดีมีเพียง
จำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับตารางที่ 23 จะเห็นว่าแตกต่างกันมาก

ตารางที่ 38

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศึกษา สพฤตจิตจำแนกตามความรู้สึกต่อตัวเองเมื่อ
เสร็จสิ้นการรักษา สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึกต่อตัวเอง	ร้อยละ	จำนวน
ความรู้สึกเหมือนคนชาติที่พึง	4.92	6
ชีวิตในอนาคตไม่มีความหมาย	-	-
ไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง	7.38	9
รู้สึกอบอุ่นใจในชีวิต	18.03	22
มีเป้าหมายในอนาคต	18.03	22
มีความมั่นใจในตนเอง	50.82	82
รู้สึกสบายใจ	0.82	1
รวม	100.00	122

ในระหว่างที่ผู้ป่วยติดยาเสพติดรับการบำบัดรักษาอยู่ในสำนักสงฆ์วัดอโศกนั้นทางสำนักสงฆ์มีระเบียบการเยี่ยมของญาติหรือผู้ปกครองว่า ในระยะบำบัดรักษาทางกายขั้นตอน พยายามห้ามเยี่ยม ทั้งนี้ก็เนื่องจากในระยะนี้ผู้ป่วยจะมีความกลัวฤทธิ์ยาสมุนไพร ประกอบกับร่างกายกำลังทรุดโทรม หากเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเยี่ยม ผู้ป่วยอาจจะอ่อนแอจนผู้มาเยี่ยมชกกลับบ้านได้ ผู้ปกครองบางคนอาจจะใจอ่อนตามผู้ป่วยได้ ดังนั้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในระยะนี้จึงไม่เปิดโอกาสให้เยี่ยม ผู้ปกครองจะเยี่ยมได้ในวันที่ 6 - 10 ของการบำบัดรักษา การเยี่ยมก็เป็นไปตามระเบียบที่ทางสำนักสงฆ์วางไว้ จากการศึกษาเรื่องนี้ปรากฏว่า ผู้ป่วยร้อยละ 18.03 มีผู้ปกครองมาเยี่ยม 1 ครั้ง และร้อยละ 0.82 มาเยี่ยม 2 ครั้ง ส่วนผู้ป่วยที่ไม่มีญาติหรือผู้ปกครองมาเยี่ยมเลยตลอดเวลามาดำเนินการบำบัดรักษามีถึงร้อยละ 81.15 ดังแสดงในตารางที่ 39 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่าระยะเวลาทำการบำบัดรักษานั้นไม่นาน ประกอบกับตนเองเข้ารับการรักษาวันแรกพระเจ้าหน้าทีก็ได้ชี้แจงถึงความเป็นอยู่ของผู้ป่วยโดยไม่มีสิ่งใดที่น่าเป็นห่วง ฉะนั้นผู้ปกครองส่วนมากจะมารับในวันเสร็จสิ้นการบำบัดรักษาเลย และมีผู้ป่วยอีกส่วนหนึ่งที่มารับการบำบัดรักษาด้วยตนเองหรือมากับเพื่อน ๆ โดยที่ญาติหรือผู้ปกครองไม่ทราบเลย

ตารางที่ 39

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามการมาเยี่ยมของผู้ปกครอง
สำนักสงฆ์วัดอโศก พ.ศ. 2521

การเยี่ยม(ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน
1 ครั้ง	18.03	22
2 ครั้ง	0.82	1
มากกว่า 2 ครั้ง	-	-
ไม่มีมาเยี่ยมเลย	81.15	99
รวม	100.00	122

ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีผู้ปกครองหรือญาติมาเยี่ยม นั้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดีต่อการมาเยี่ยมของญาติหรือผู้ปกครอง เขาจะมีความรู้สึกดีใจอย่างมากที่ได้พบและพูดคุยกับผู้ที่มาเยี่ยม และเขาจะมีความรู้สึกว่าสังคมยังไม่ทอดทิ้ง ความรู้สึกต่อการมาเยี่ยมในทางที่ดีเช่นนี้มีมากถึงร้อยละ 78.26 ผู้ป่วยเหล่านี้จะมีความรู้สึกว่าชีวิตของเขา ยังมีความหมายต่อสังคม ดังนั้นกำลังใจในการที่เขาจะกลับไปเป็นคนดีจึงมีมาก ส่วนผู้ป่วยที่ไม่อยากให้มาเยี่ยม นั้นจะมีน้อยมากคือมีเพียงร้อยละ 8.70 จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยกลุ่มนี้ เขามีความคิดว่า เขาเป็นผู้อุปถัมภ์ความยุ่งยากต่าง ๆ ขึ้นเองจึงไม่อยากให้ใครต้องมาลำบากเพราะเขา แต่ญาติหรือผู้ปกครองที่เป็นห่วงเขาก็มาเยี่ยม อันที่จริงแล้วไม่อยากให้มาเยี่ยมเลย ดังตารางแสดงรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 40

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศึกษา สหพศิจจำแนกตามความรู้สึกในกรณีที่มีญาติหรือผู้ปกครองมาเยี่ยม สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึก	ร้อยละ	จำนวน
ดีใจมากที่ได้พบญาติและเพื่อน	34.78	8
รู้สึกดีใจที่สังคมยังไม่ทอดทิ้ง	43.48	10
เฉย ๆ	13.04	3
ไม่อยากให้มาเยี่ยม	8.70	2
รวม	100.00	23

ในกลุ่มผู้ป่วยที่ไม่มีญาติหรือผู้ปกครองมาเยี่ยมเลยนั้น จะเห็นว่าผู้ป่วยในกลุ่มนี้ไม่ค่อยมีความรู้สึกอะไรมากนัก ร้อยละ 84.85 ผู้ป่วยจะมีความรู้สึกเฉย ๆ ที่ไม่มีผู้มาเยี่ยม ทั้งนี้ก็เพราะว่าอาจจะจะเป็นความเคยชินเสียแล้วกับชีวิตที่เคยอยู่แต่กับเพื่อน ๆ หรืออยู่คนเดียวตามธรรมดาในระยะเวลาที่เขาศึกษา สหศึกษานั้นส่วนมาก เขาก็มักจะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมของเขาเท่านั้นไม่ค่อยได้ออกสู่สังคมภายนอกมากนัก ดังนั้นการที่ไม่มีผู้มาเยี่ยมจึงมีความรู้สึกเฉย ๆ แต่ก็มีผู้ป่วยบางคนที่มารับการบำบัดรักษาโดยที่ผู้ปกครองหรือญาติไม่ทราบ และผู้ป่วยบางคนก็มีความน้อยใจในตัวเองเมื่อเห็นคนอื่นมาเยี่ยมเพื่อน ๆ แต่ก็ยังมีเพียงจำนวนน้อยมากคือมีเพียงร้อยละ 5.05 เท่านั้น ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 41

ตารางที่ 41

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศึกษา สหศึกษา จำแนกตามความรู้สึกในกรณีที่ไม่มีการเยี่ยม
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ความรู้สึก	ร้อยละ	จำนวน
เหมือนถูกทอดทิ้ง น้อยใจตัวเองเมื่อ- -เห็นคนอื่นมาเยี่ยมเพื่อน ๆ	5.05	5
เฉย ๆ	84.85	84
จิตใจที่ไม่มีใครมาเยี่ยม	-	-
ไม่มีใครรู้ว่ามารักษา	10.10	10
รวม	100.00	99

ผลการบวกรักษากรรมบัตรรักษาต่าง ๆ เป็นส่วนประกอบในการรักษาพยาบาล
 อย่าง จะอาศัยเพียงอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ บัณฑิตต่าง ๆ ที่มีผลสำคัญในการบำบัดรักษา
 ของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก เช่น สัจจะ ยาสมุนไพรรักษาจิตใจของผู้ป่วย การอบตัวด้วยไอน้ำ
 สถานที่ พระเจ้าหน้าที่จะช่วยเหลือ เหล่านี้เป็นบัณฑิตที่ผู้ป่วยศรัทธาทุกคนได้รับเหมือน ๆ
 กัน ความรู้สึกของผู้ป่วยแต่ละคนถึงผลการบำบัดรักษาครั้งนี้มีผลเพียงใดนั้นจะขึ้นอยู่กับบัณฑิต
 ต่าง ๆ ตามที่ผู้ป่วยมีความเห็น คือ ผู้ป่วยร้อยละ 57.38 เห็นว่าการบำบัดรักษาครั้งนี้สัจจะ
 เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด รองลงมาผู้ป่วยร้อยละ 22.13 มีความเห็นว่าจิตใจมีส่วนสำคัญในการ
 รักษา ซึ่งที่จริงแล้วสัจจะกับจิตใจของผู้ป่วยนี้จะต้องไปด้วยกันอยู่แล้วโดยที่มีตัวแปรคือความ
 เชื่อทางศาสนาเป็นตัวเชื่อมบัณฑิตทั้งสองนี้ ส่วนยาสมุนไพรมันมีผู้ป่วยเพียงร้อยละ 18.03
 ที่เห็นว่ามีผลสำคัญในการบำบัดรักษา ส่วนบัณฑิตอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น
 แต่ทั้งนี้การบำบัดรักษาจะให้โดยผลนั้นจะขาดบัณฑิตอย่างหนึ่งอย่างใดไปไม่ได้ เพราะทุกอย่าง
 มีส่วนสัมพันธ์ส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 42

ตารางที่ 42

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศรัทธาปฏิบัติจำแนกตามบัณฑิตสำคัญในการรักษา
 สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

บัณฑิต	ร้อยละ	จำนวน
สัจจะ	57.38	70
ยาสมุนไพรรักษา	18.03	22
การอบตัว	-	-
สถานที่ พระเจ้าหน้าที่จะ	2.46	3
จิตใจ	22.13	27
รวม	100.00	122

ผลของการบำบัดรักษาเมื่อจะออกจากสถานบำบัดรักษานั้นผู้ป่วยจะ ยาเสพติดมีความเห็นต่อผลของการบำบัดรักษาครั้งนี้ต่าง ๆ กัน ผลของการบำบัดรักษาครั้งนี้จะวัดเอาจากความรู้สึกของตัวผู้ป่วยเองว่ามีความรู้สึกอย่างไร ผลจากการศึกษาปรากฏว่า มีผู้ป่วยร้อยละ 84.43 มีความเห็นว่า การบำบัดรักษาครั้งนี้ได้ผลดีมาก ไม่มีความรู้สึกต้องการยาเสพติดอีกต่อไปเลย ส่วนผู้ป่วยที่เห็นว่าการบำบัดรักษาครั้งนี้ไม่เป็นผลแม้ในขณะนี้เขาจะไม่ต้องการยาเสพติดแต่เขาก็ยังไม่พร้อมที่จะออกไปสู่สังคมของเขาโดยไม่ใช้ยาเสพติด มีเพียงร้อยละ 2.46 และผู้ที่ยังไม่แน่ใจต่อผลของการบำบัดรักษาก็มีเพียงร้อยละ 13.11 จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยกลุ่มหลังนี้พบว่า การที่เขายังไม่มีความแน่ใจเนื่องจากว่าระยะเวลาที่ทำการบำบัดรักษาน้อยเกินไป และส่วนมากผู้ป่วยกลุ่มนี้จะขอพักฟื้นต่ออีกประมาณ 15 วัน หรือ 1 เดือน เพื่อให้มีความมั่นใจและแน่ใจว่าสามารถเลิกยาเสพติดได้อย่างเด็ดขาดแล้วจึงจะออกไปจากสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก ทั้งรายละเอียดแสดงในตารางที่ 43

ตารางที่ 43

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามความรู้สึกต่อผลการบำบัดรักษา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ผลการบำบัดรักษา	ร้อยละ	จำนวน
การรักษาได้ผลดีมากไม่มีความรู้สึกต้องการ- ยาเสพติดอีกเลย	84.43	103
การรักษาไม่เป็นผลยังไม่สามารถเลิกได้	-	-
การรักษาไม่เป็นผลแม้ขณะนี้จะไม่ต้องการยา- -เสพติดแต่ก็ยังไม่พร้อมที่จะออกไปสู่สังคมได้	2.46	3
ยังไม่แน่ใจ	13.11	16
รวม	100.00	122

ในการ... ของ... ครอบก้าง ๆ ที่อาจจะเป็นผลให้ผู้ป่วยมี... ระบุว่าบัตรรักษา
ไปแล้วหันกลับไปใช้ยาเสพติดอีกนั้น ปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อปัญหานี้คือ ความลำบากใจหรือปัญหา
ของผู้ป่วยติดยาเสพติดที่กำลังจะออกไปเผชิญ ด้วยเหตุที่ว่าก่อนที่เขาจะมารับการรักษา นั้นสิ่ง
แวดล้อมของผู้ป่วยแต่ละคนก็มีลักษณะต่าง ๆ กันไป จากการศึกษพบว่า สิ่งผู้ป่วยกลัวมากที่สุด
เมื่อออกไปแล้วก็คือ กลัวจะถูกเพื่อนชักชวนให้เสพยาเสพติดอีก มีถึงร้อยละ 42.62 ดังได้
กล่าวไว้แล้วว่าเพื่อนจะมีอิทธิพลมากต่อชีวิตในวัยรุ่น เขาจึงกลัวเรื่องนี้มาก ส่วนผู้ป่วยที่ไม่มี
ความวิตกกังวลใด ๆ เลยมีความมั่นใจอย่างแน่วแน่ว่าเลิกยาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด มีร้อยละ
36.06 และปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้ป่วยกลัวที่จะต้องออกไปประสบก็มีบ้างแต่จำนวนไม่มากนักดังแสดง
รายละเอียดในตารางที่ 44 จากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่กลัวจะถูกเพื่อนชักชวนไปเสพยาเสพติด
อีกนั้น ทุกคนก็ยังมีความมั่นใจว่าต้องเลิกยาเสพติดให้ได้อย่างเด็ดขาด จะพยายามหลีกเลี่ยง
หนี่สิ่งที่จะมาทำให้ติดยาเสพติดอีก และสังเกตเห็นว่าผู้ป่วยทุกคนต่างก็กลัวในการที่จะต้องไป
เผชิญจะที่ได้ให้ไว้ต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอย่างยิ่ง

ตารางที่ 44

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามปัญหาเมื่อออกจากสถานบำบัด
ส่วนนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ.2521

ปัญหาที่วิตกกังวล	ร้อยละ	จำนวน
ไม่ทราบจะไปที่ไหน ไม่มีที่อาศัย	4.10	5
กลัวจะไม่เป็นที่ยอมรับของครอบครัว	3.28	4
กลัวจะไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน	6.56	8
กลัวจะไม่มีอาชีพหรือที่เรียนหนังสือ	7.38	9
กลัวจะถูกเพื่อนชักชวนให้เสพยาเสพติดอีก	42.62	52
ไม่มีความวิตกกังวลใด ๆ	36.06	44
รวม	100.00	122

จากการเข้ารับการบำบัดรักษา ณ สำนักสงฆ์ถ้ากระบอกจนครบกำหนดระยะเวลา 10 วันนั้น โดยการแบ่งการบำบัดรักษาออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นการบำบัดรักษาทางกาย ส่วนระยะหลังเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจ มีการถือศีลจะเป็นสิ่งสำคัญ ประกอบกับการอบตัวด้วยไอน้ำ และเมื่อหมดระยะเวลาที่กำหนดไว้ผู้ป่วยศิกขิยาเสพตคคนใดจะขอพักฟื้นต่อไปอีกก็ได้ตามความสมัครใจ โดยการเปิดโอกาสให้ทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง และยังมีนันทนาการให้ผู้ป่วยได้พักผ่อนหย่อนคลายอารมณ์อีกด้วย จากวิธีการต่าง ๆ ของสำนักสงฆ์ถ้ากระบอกนี้ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษาจะมีความรู้สึกพอใจกับวิธีการนี้ถึงร้อยละ 99.18 ส่วนผู้ที่ไม่พอใจมีเพียงร้อยละ 0.83 เท่านั้น นับว่าเป็นการประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการใช้วิธีการบำบัดรักษาที่ผู้ป่วยทุกคนมีความพอใจ

จากความพอใจในวิธีการบำบัดรักษาและประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดเวลาที่อาศัยอยู่สำนักสงฆ์ถ้ากระบอกจนสิ้นสุดการบำบัดรักษาและจะออกไปสู่สังคมภายนอกนั้น ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกนึกคิดมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมากยิ่งขึ้น มองเห็นถึงความมีคุณค่าของชีวิตตนเองในระยะเวลาที่ศิกขิยาเสพตคว่าตกอยู่ในสภาพเช่นใด และสังคมภายนอกเขามีความเป็นอยู่อย่างไร เห็นถึงอันตรายร้ายแรงของยาเสพตคให้โทษ เมื่อเข้ารับการบำบัดรักษาให้พ้นจากยาเสพตคไปแล้วก็จะทำให้คิดถึงเพื่อน ๆ ที่เคยเสพมาด้วยกันแต่ยังไม่มีโอกาสมารับการบำบัดรักษาว่าไม่ควรอย่างยิ่งที่จะปล่อยให้เขาตกเป็นทาสของยาเสพตคอยู่อีกต่อไป จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยส่วนมากเมื่อออกไปจากสถานบำบัดรักษาแล้วจะชักชวนเพื่อน ๆ มารับการบำบัดรักษามีจำนวนถึงร้อยละ 95.90 ส่วนผู้ป่วยที่ให้คำตอบว่าไม่ชักชวนนั้นมีเพียงจำนวนน้อยคือร้อยละ 4.10 เท่านั้น โดยให้เหตุผลว่า การที่เขาไม่ชักชวนนั้นไม่ใช่เพราะเขาไม่เห็นความสำคัญของการเลิกจากยาเสพตคของสำนักสงฆ์ถ้ากระบอก แต่ที่ไม่อยากชักชวนเป็นเพราะ เขาไม่อยากที่จะไปยุ่งกับผู้ศิกขิยาเสพตคอีก ถ้าเขาไปชักชวนแล้วเพื่อนเขายังไม่รู้สึกรู้สีก็น่าจะเป็นเรื่องทะเลาะวิวาทกันเปล่า ๆ เขาจึงไม่อยากจะไปยุ่งเกี่ยวกับผู้ศิกขิยา

เมื่อผู้ช่วยศึกษา สพฤกษ์มีความพอใจในวิธีการบำบัดรักษาของ สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก แล้ว ตลอดระยะเวลา 10 วันที่ผู้ช่วยได้พักอาศัยอยู่ในเรือนบำบัตินั้น ได้คลุกคลีอยู่กับผู้ช่วยด้วยกันและพระเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา บรรยากาศของเรือนบำบัตินี้จึงมีแต่ความสนิทสนมคุ้นเคยกันและกัน จากการสังเกตเห็นว่า เวลากลางวันผู้ช่วยจะจับกลุ่มนั่งคุยกันไต่ถามไต่มา บางกลุ่มก็ร้องเพลง เล่นดนตรีกันอย่างสนุกสนาน ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งกันเลย ประกอบกับบริเวณที่ตั้งสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกอยู่บริเวณเชิงเขาเป็นที่ร่มรื่นมาก ผู้ช่วยส่วนใหญ่ที่เข้ารับการบำบัดรักษาจึงมีความเห็นว่า บรรยากาศของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกดีและน่าอยู่มากถึงร้อยละ 88.52 ส่วนผู้ที่บอกว่าบรรยากาศอีกอีก ว่างเวง ไม่น่าอยู่มากเพียงร้อยละ 7.38 เท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากว่าผู้ช่วยกลุ่มนี้มีนิสัยที่ไม่ชอบสังคมกับเพื่อนฝูง มักจะเก็บตัวอยู่อย่างเงิบ ๆ และ ประกอบกับสถานที่ของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกยังมีไม้เพียงพอกับจำนวนผู้ช่วยที่จะให้อยู่กันอย่างสบาย ผู้ช่วยบางคนจึงเห็นว่า สถานที่คับแคบไปบ้าง ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 45

ตารางที่ 45

อัตราส่วนร้อยละของผู้ช่วยศึกษา สพฤกษ์จำแนกตามความรู้สึกรู้สึกต่อบรรยากาศ
ของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

บรรยากาศ	ร้อยละ	จำนวน
อีกอีกไม่น่าอยู่ ว่างเวง	7.38	9
บรรยากาศดี น่าอยู่	88.52	108
เฉย ๆ ปานกลาง	4.10	5
รวม	100.00	122

ระยะเวลาที่ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกกำหนดไว้ในการบำเพ็ญกุศลทางกาย 5 วัน และการฟื้นฟูสมรรถภาพทางจิตใจ 5 วัน รวมเป็น 10 วัน และผู้ป่วยคนใดต้องการที่จะขออยู่พักฟื้นต่อไปอีกก็ได้แล้วแต่การตกลงกันภายหลังจากวันที่ 10 ระยะเวลาที่ทางสำนักสงฆ์กำหนดไว้นี้ จากการศึกษพบว่า ผู้ป่วยร้อยละ 90.98 มีความเห็นว่า เป็นระยะเวลาที่พอเหมาะก็แล้วกับการบำเพ็ญกุศล ส่วนผู้ป่วยที่เห็นว่าระยะเวลา 10 วันนั้นนานเกินไปสำหรับการบำเพ็ญกุศลมีเพียงร้อยละ 0.82 และผู้ป่วยที่เห็นว่าระยะเวลานั้นน้อยเกินไปมีร้อยละ 8.20 ดังแสดงในตารางที่ 46 และจากการสัมภาษณ์ผู้ป่วยถึงระยะเวลาพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เห็นว่าเวลาที่กำหนดให้ไว้นี้พอเหมาะแล้ว สำหรับคนป่วยติดยาเสพติดโดยทั่ว ๆ ไป ส่วนผู้ป่วยคนใดที่ยังไม่มีความมั่นใจหรือสิ่งแวดล้อมข้างนอกยังไม่ดีก็ควรที่จะอยู่พักต่อไปจนกว่าจะแน่ใจเสียก่อนแล้วจึงสมควรจะออกไปสู่สังคม

ตารางที่ 46

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยติดยาเสพติดจำแนกตามระยะเวลาที่รักษา
สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ. 2521

ระยะเวลา	ร้อยละ	จำนวน
นานเกินไป	0.82	1
พอเหมาะก็แล้ว	90.98	111
น้อยเกินไป	8.20	10
รวม	100.00	122

ตลอดระยะเวลาที่ผู้ป่วยศัลยกรรมประสาท เข้ารับการบำบัดรักษาอยู่ในสถานบำบัดรักษาของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก ผู้ป่วยจะมีชีวิตความเป็นอยู่และเห็นสภาพความเป็นอยู่ในบริเวณสถานบำบัดทุกอย่าง ทั้งในเรื่องอาหารการกิน การบำบัดรักษา ระเบียบวินัย การปกครองที่อยู่อาศัย นันทนาการ การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการปฏิบัติตัวของพระเจ้าหน้าที่ที่ให้การบำบัดรักษาซึ่งผู้ป่วยทุกคนต่างประสบมาเหมือนกัน เมื่อเสร็จสิ้นการบำบัดรักษาผู้ป่วยต่างก็มีความคิดเห็นเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นเพื่อประโยชน์แก่ผู้ป่วยรุ่นต่อไป จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทส่วนใหญ่อยากจะให้ปรับปรุงในเรื่องอาหารการกินที่ทางสโมสรเป็นผู้จัดจำหน่ายแก่ผู้ป่วย จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ในสโมสรขณะที่ผู้ป่วยรับประทานอาหาร จะพบผู้ป่วยบ่นให้ฟังอยู่เสมอว่า อาหารค้อยในคุณภาพมาก ผู้ป่วยต้องการที่จะให้มีการปรับปรุงอาหารให้มีคุณภาพดีกว่านี้ ทั้งนี้เพราะว่าขณะทำการบำบัดรักษาทางกายนั้น ผู้ป่วยต้องเสียพลังงานและเพลียจากการอาเจียนอย่างมาก จึงต้องการที่จะได้อาหารที่มีคุณภาพไป เสริมสร้างพลังงานให้แก่ร่างกายเพื่อทดแทนส่วนที่เสียไป จะเห็นว่าผู้ป่วยที่ต้องการให้ปรับปรุงในเรื่องอาหารมีร้อยละ 35.26 ที่รองลงมาคือค่านันทนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านันทนาการกีฬา ผู้ป่วยต้องการที่จะออกกำลังกายบ้างเพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางร่างกายและจะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพลิดเพลินไปกับการกีฬา แทนที่จะมีเวลายาวนานนั่งคิดในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ฟุ้งซ่านได้ ส่วนผู้ป่วยที่มีความเห็นว่าทุกอย่างที่ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกจัดให้มันดีแล้วไม่ต้องมีการปรับปรุงเรื่องอะไรอีกมีร้อยละ 35.90 ผู้ป่วยกลุ่มนี้ให้เหตุผลว่า การเข้ามารับการบำบัดรักษาที่ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกจัดให้ นี้ เป็นการช่วยเหลือทุกอย่างไม่เก็บเงินค่าบริการใด ๆ ทั้งสิ้น ทุกอย่างให้ฟรีและยังให้ทุนช่วยเหลืออีกคนละ 200 บาท พระสงฆ์เจ้าหน้าที่แต่ละรูปก็ทำงานช่วยเหลือผู้ป่วยอย่างเสียสละมาก ไม่ว่าจะเป็นการทำความสะอาดอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการรักษา การซักเครื่องนุ่งห่มให้ผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยเห็นว่าไม่มีที่ไหนอีกแล้วในโลกที่ให้อย่างนี้ การที่ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกจัดให้เพียงนี้ก็นับว่าพวกเขาเป็นหนี้บุญคุณอย่างมากแล้ว และผู้ป่วยก็เข้าใจในสภาพของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกดีถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ทางสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกกำลังประสบอยู่ เขาจึงไม่มีความต้องการอะไรอีก ส่วนผู้ป่วยที่ต้องการให้

ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องอื่น ๆ ก็มีบ้างเล็กน้อย ดังตัวเลขแสดงรายละเอียดในตารางที่ 47

ตารางที่ 47

อัตราส่วนร้อยละของผู้ป่วยศัลยกรรมประสาทที่จำเป็นต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก พ.ศ.2521

เรื่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไข	ร้อยละ	จำนวน
อาหาร	35.26	55
ที่อยู่อาศัย ความสะอาด	8.33	13
นันทนาการ	10.26	16
เจ้าหน้าที่	1.28	2
เครื่องนุ่งห่ม	0.64	1
ระเบียบ การปกครอง	7.69	12
งานฝีมือวิชาชีพ	0.64	1
ไม่มี	35.90	56
รวม	100.00	156*

* ผู้ตอบหนึ่งคนตอบได้หลายคำตอบ